

Sygn. akt: I Ns 493/18 zagr

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Halina Maliszewska

Protokolant: sekretarz sądowy Weronika Orlich

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2020 r. w Kwidzynie

na rozprawie

sprawy z wniosku M. W.

z udziałem J. K. i M. D.

o dział spadku

I. ustala, że w skład spadku po H. W. wchodzi:

1. udział w wysokości $\frac{3}{4}$ części w prawie własności działki gruntu nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym i gospodarczym położonej w K. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) o wartości 416.400 zł (czterysta szesnaście tysięcy czterysta złotych),
2. prawo własności działek gruntu nr (...) położonych w K. przy ul. (...) dla których Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) o wartości 150.000 zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych),
3. prawo własności działki gruntu nr (...) położonej w K. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) o wartości 86.300 zł (osiemdziesiąt sześć tysięcy trzysta złotych),
4. prawo własności działki gruntu nr (...) położonej w K. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) o wartości 131.700 zł (sto trzydzieści jeden tysięcy siedemset złotych),
5. udział w wysokości $\frac{3}{6}$ części w prawie własności działki gruntu nr (...) położonej w K. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) o wartości 23.500 zł (dwadzieścia trzy tysiące pięćset złotych),
6. środki pieniężne w kwocie 25.683 zł (dwadzieścia pięć tysięcy sześćset osiemdziesiąt trzy złote) zgromadzone na rachunku bankowym w (...) w W. nr (...),
7. środki pieniężne w kwocie 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) zgromadzone na rachunku bankowym w (...) w W. nr (...),
8. środki pieniężne w kwocie 0,57 zł (pięćdziesiąt siedem groszy) zgromadzone na rachunku bankowym w (...) w W. nr (...),
9. środki pieniężne w kwocie 0,20 zł (dwadzieścia groszy) zgromadzone na rachunku bankowym w (...) w W. nr (...),
10. środki pieniężne w kwocie 293,14 zł (dwieście dziewięćdziesiąt trzy złote i $\frac{14}{100}$) zgromadzone na rachunku bankowym w (...) Bank SA w W. nr (...),

11. 2,801 jednostek uczestnictwa w (...) o aktualnej wartości 6.143,18 zł (sześć tysięcy sto czterdzieści trzy złote i 18/100),

12. 2.012,072 jednostek uczestnictwa w (...) o aktualnej wartości 21.207,24 zł (dwadzieścia jeden tysięcy dwieście siedem złotych i 24/100),

o łącznej wartości 911.227,33 zł (dziewięćset jedenaście tysięcy dwieście dwadzieścia siedem złotych i 33/100);

II. ustala, że H. W. dokonała darowizny na rzecz uczestniczki M. D. podlegających zaliczeniu na poczet schedy spadkowej o wartości 514.900 zł (pięćset czternaście tysięcy dziewięćset złotych);

III. dokonuje działu spadku po H. W. w ten sposób, że:

a. przyznaje uczestniczce M. D. udział w wysokości $\frac{3}{4}$ części w prawie własności zabudowanej działki gruntu nr (...) opisanej w pkt I.1 postanowienia o łącznej wartości 416.400 zł (czteryście szesnaście tysięcy czterysta złotych),

b. przyznaje wnioskodawczyni M. W. prawo własności działek gruntu nr (...) opisanych w pkt I.2 postanowienia oraz udział w wysokości $\frac{1}{2}$ części w prawie własności działki gruntu nr (...) opisanej w pkt I.5 postanowienia o łącznej wartości 161.750 zł (sto sześćdziesiąt jeden tysięcy siedemset pięćdziesiąt złotych),

c. przyznaje uczestnikowi J. K. prawo własności działek gruntu nr (...) opisanych w pkt I.3 i I.4 postanowienia oraz udział w wysokości $\frac{1}{2}$ części w prawie własności działki gruntu nr (...) opisanej w pkt I.5 postanowienia o łącznej wartości 229.750 zł (dwieście dwadzieścia dziewięć tysięcy siedemset pięćdziesiąt złotych),

d. przyznaje wnioskodawczyni M. W. i uczestnikowi J. K. po $\frac{1}{2}$ części środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych opisanych w pkt I.6, I.7, I.8, I.9 i I.10 postanowienia wraz z dalszymi odsetkami oraz jednostki uczestnictwa w (...) SA opisane w pkt I.11 i I.12 postanowienia o aktualnej łącznej wartości 103.327,33 zł (sto trzy tysiące trzysta dwadzieścia siedem złotych i 33/100);

IV. zasądza od uczestniczki M. D. na rzecz wnioskodawczyni M. W. kwotę 242.200 zł (dwieście czterdzieści dwa tysiące dwieście złotych) tytułem spłaty jej udziału w spadku, płatną w terminie 1 (jednego) roku od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie poczynając od następnego dnia po terminie płatności do dnia zapłaty;

V. zasądza od uczestniczki M. D. na rzecz uczestnika J. K. kwotę 174.200 zł (sto siedemdziesiąt cztery tysiące dwieście złotych) tytułem spłaty jego udziału w spadku, płatną w terminie 2 (dwóch) lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie poczynając od następnego dnia po terminie płatności do dnia zapłaty;

VI. umarza postępowanie w części dotyczącej działu spadku co do ruchomości;

VII. zasądza od uczestników M. D. i J. K. na rzecz wnioskodawczyni M. W. kwoty po 185 zł (sto osiemdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu po $\frac{1}{3}$ części opłaty od wniosku;

VIII. nakazuje ściągnąć od wnioskodawczyni M. W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kwidzynie kwotę 1.043,08 zł (jeden tysiąc czterdzieści trzy złote i 08/100) tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa;

IX. nakazuje ściągnąć od uczestnika J. K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kwidzynie kwotę 1.043,08 zł (jeden tysiąc czterdzieści trzy złote i 08/100) tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa;

X. nakazuje ściągnąć od uczestniczki M. D. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kwidzynie kwotę 3.043,08 zł (trzy tysiące czterdzieści trzy złote i 08/100) tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa;

XI. ustala, że pozostałe koszty postępowania wnioskodawczyni i uczestnicy ponoszą we własnym zakresie.

Sędzia Halina Maliszewska

Sygn. akt I Ns 493/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni M. W. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku i dział spadku po matce H. W. zmarłej dnia 7 lipca 2018 r. W K., której ostatnim miejscem zwykłego pobytu był K.. Jako uczestników postępowania wskazała rodzeństwo: J. K. i M. D..

Wskazała, że w skład spadku wchodzi: nieruchomości dla których prowadzone są księgi wieczyste: Kw nr (...), Kw nr (...) i Kw nr (...) oraz środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych a także ruchomości: lodówka, pralka, telewizory, laptop, wieża z głośnikami, rower do ćwiczeń, kamera, odkurzacz piorący i karcher ogrodowy.

Wniosła o przyznanie wszystkich składników majątkowych siostrze M. D. ze spłatą jej udziału w spadku i udziału uczestnika J. K. (k. 3-4 akt).

Uczestniczka M. D. uznała wniosek o stwierdzenie nabycia spadku i dział spadku i wniosła o:

- przyznanie na jej rzecz udziału w wysokości $\frac{3}{4}$ części w prawie własności działki gruntu nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym i gospodarczym położonej w K. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w K.prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) a
- pozostałych nieruchomości i środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych przyznanie na rzecz wnioskodawczyni i uczestnika postępowania po $\frac{1}{2}$ części.

W uzasadnieniu wskazała, że matka nie pozostawiła testamentu. W skład spadku po matce wchodzi:

- udział w wysokości $\frac{3}{4}$ części w prawie własności działki gruntu nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym i gospodarczym położonej w K. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w K.prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...). Pozostały udział w nieruchomości w wysokości $\frac{1}{4}$ części stanowi jej własność,
- działki gruntu nr (...) dla których Sąd Rejonowy w K.prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...),
- działka gruntu nr (...) dla których Sąd Rejonowy w K.prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...)/
- środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) SA.

Wskazała też, że otrzymała w drodze darowizny od matki prawo własności niezabudowanych działek gruntu nr (...) oraz prawo własności działki gruntu nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym położonych w K. przy ul. (...). Działki gruntu nr (...) sprzedała i uzyskanie środki finansowe przekazała matce w zamian za sprzedaż udziału w $\frac{1}{4}$ części w prawie własności działki gruntu nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym i gospodarczym położonej w K. przy ul. (...).

Odnośnie ruchomości wskazała, że chciałaby otrzymać telewizor LG i dwie kolumny. Podała, że laptop nie wchodzi w skład spadku bo został darowany przez spadkodawczynię jej synowi J.. Spadkodawczyni nigdy nie posiadała wieży z głośnikami. Pozostałe ruchomości jest skłonna wydać wnioskodawczyni i uczestnikowi (k. 26-28 akt).

Uczestnik J. K. uznał wniosek o stwierdzenie nabycia spadku i dział spadku. Wniósł o zasądzenie od wnioskodawczyni zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Wskazał, że w skład spadku wchodzi składniki majątkowe wskazane przez M. D.. Wniósł o doliczenie do schedy spadkowej darowizn dokonanych przez matkę na rzecz M. D. o wartości 300.000 zł. Oświadczył, że rezygnuje z dokonywania działu ruchomości pozostawionych przez matkę, w całości przypadną one M. D. i nie żąda spłaty z tego tytułu. Wniósł o dokonanie działu spadku przez:

- przyznanie uczestniczce M. D. udziału w wysokości $\frac{3}{4}$ części w prawie własności działki gruntu nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym i gospodarczym o wartości 525.000 zł,
- przyznanie na jego rzecz prawa własności działki gruntu nr (...) o wartości 111.230 zł i (...) o wartości 75.040 zł,
- przyznanie na rzecz wnioskodawczyni prawa własności działek gruntu nr (...) o wartości 91.560 zł i (...) o wartości 34.230 zł,
- przyznanie po $\frac{1}{2}$ części na jego rzecz i wnioskodawczyni udziału w prawie własności działki gruntu nr (...),
- przyznanie po $\frac{1}{2}$ części wnioskodawczyni i jemu środków pieniężnych i jednostek uczestnictwa w (...) po ustaleniu ich wartości przez Sąd oraz
- zasądzenie od uczestniczki M. D. na jego rzecz kwoty 220.000 zł tytułem spłaty udziału w spadku w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia (k. 62v, 63v, 69-70 i 106v akt).

Wnioskodawczyni M. W. przychyliła się w całości do propozycji działu spadku J. K.. Również oświadczyła, że rezygnuje z dokonywania działu ruchomości pozostawionych przez matkę, podając, że w całości przypadną one M. D. i nie żąda spłaty z tego tytułu oraz żąda doliczenia darowizny do schedy spadkowej (k. 91-93 i 106v akt).

Sąd ustalił co następuje:

H. W. była matką wnioskodawczyni i uczestników postępowania. Zmarła dnia 7 lipca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie częściowym postanowieniem z dnia 10 stycznia 2019 r. stwierdził, że spadek po niej na podstawie ustawy nabyły dzieci: wnioskodawczyni M. W. i uczestnicy M. D. i J. K. po $\frac{1}{3}$ części każdy z nich z dobrodziejstwem inwentarza. Postanowienie jest prawomocne.

(**dowód** : postanowienie z dnia 10.01-2019 r. k. 66 akt)

W skład spadku po zmarłej H. W. wchodzi:

- udział w wysokości $\frac{3}{4}$ części w prawie własności działki gruntu nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym i gospodarczym położonej w K. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) o wartości 416.400 zł,
- prawo własności działek gruntu nr (...) o wartości 150.000 zł, prawo własności działki gruntu nr (...) o wartości 86.300 zł i prawo własności działki gruntu nr (...) o wartości 131.700 zł położonych w K. przy ul. (...) dla których Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...),
- udział w wysokości $\frac{3}{6}$ części w prawie własności działki gruntu nr (...) położonej w K. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) o wartości 23.500 zł,
- środki pieniężne w kwocie 25.683 zł zgromadzone na rachunku bankowym w (...) w W. nr (...),
- środki pieniężne w kwocie 50.000 zł zgromadzone na rachunku bankowym w (...) w W. nr (...),
- środki pieniężne w kwocie 0,57 zł zgromadzone na rachunku bankowym w (...) w W. nr (...),

- środki pieniężne w kwocie 0,20 zł zgromadzone na rachunku bankowym w (...) w W. nr (...),
- środki pieniężne w kwocie 293,14 zł zgromadzone na rachunku bankowym w (...) Bank SA w W. nr (...),
- 2,801 jednostek uczestnictwa w(...) o aktualnej wartości 6.143,18 zł,
- 2.012,072 jednostek uczestnictwa w (...)o aktualnej wartości 21.207,24 zł,

o łącznej wartości 911.227,33 zł.

(**dowód** : odpis z księgi wieczystej Kw nr (...) k. 42 akt, odpis z księgi wieczystej Kw nr (...) k. 44-45 akt, odpis z księgi wieczystej Kw nr (...) k. 46 akt, wypisy z rejestru gruntów nieruchomości k. 38-40 akt, wyrys z mapy ewidencyjnej działek k. 51 akt, pismo (...) w W. o stanie rachunków k. 53 i 387 akt, pismo (...) Bank SA w W. o stanie rachunków k. 447 akt, pismo (...) o stanie rejestrów k. 384, 402-403 akt, opinia biegłej z zakresu wyceny nieruchomości M. J. k. 189-339 akt)

Zmarła nie posiadała rachunków w innych bankach. Rachunek bankowy w (...) Banku SA w W. na dzień śmierci spadkodawczyni wykazywał zaległość w kwocie 39,60 zł. Na rachunku bankowym w (...) nr (...) na dzień śmierci H. W. zgromadzona była kwota 10.216,32 zł. Współposiadaczem tego rachunku był A. W. – nieżyjący mąż spadkodawczyni. Po śmierci H. W. pieniądze w całości zostały wypłacone w bankomacie kartą bankomatową przez nieustaloną osobę w okresie od 8 do 10 lipca 2018 r..

(**dowód** : pismo (...) w W. k. 435 akt, pismo (...) Banku SA w W. o stanie rachunku k. 450 akt, pismo(...) w W. k. 53, 94 i 387 akt, wyciąg z rachunku bankowego nr (...) k. 100 akt)

Spadkodawczyni H. W. posiadała ubezpieczenie na życie i na dożycie w Towarzystwie (...) SA we W.. Świadczenie z tytułu zgonu zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia nie wchodzi w skład spadku i przysługuje w kolejności osobom wskazanym w ogólnych warunkach ubezpieczenia. W niniejszej sprawie przysługiwało ono w częściach równych wnioskodawczyni i uczestnikom i zostało wypłacone każdemu z nich w kwocie ponad 15.000 zł.

(**dowód** : pismo (...) k. 102, 111, 398, 408-432 akt, oświadczenie uczestniczki M. D. k. 456v akt)

H. W. za życia dokonała darowizny na rzecz córki M. D.. W dniu 9 stycznia 2015 r. strony zawarły w Kancelarii Notarialnej w K. przed Notariuszem A. S. umowę darowizny na mocy której spadkodawczyni darowała córce prawo własności niezabudowanych działek gruntu nr (...) oraz prawo własności działki gruntu nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym położonych w K. przy ul. (...) dla których Sąd Rejonowy w K.prowadził księgę wieczystą Kw nr (...).

Łączna wartość darowizny według stanu z jej dokonania i aktualnej wartości wynosi kwotę 514.900 zł.

(**dowód** : odpis aktu notarialnego z dnia 9.01-2015 r. k. 29-30 akt, opinia biegłej z zakresu wyceny nieruchomości M. J. k. 221-258, 260-282 akt)

M. D. w dniu 26 sierpnia 2015 r. sprzedała działki nr (...) za kwotę 155.000 zł a za uzyskane środki finansowe nabyła w dniu 2 października 2015 r. od matki udział w wysokości 1/14 części w prawie własności działki gruntu nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym i gospodarczym położonej w K. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w K.prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...).

(**dowód** : odpis aktu notarialnego z dnia 26.08-2015 r. k. 31-33 akt, odpis aktu notarialnego z dnia 2.10-2015 r. k. 3435v akt)

Sąd zważył co następuje:

Stosownie do art. 684 k.p.c. Skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd.

Powyższy stan faktyczny, w tym skład spadku po H. W., Sąd ustalił na podstawie wniosków i zeznań stron, które były zgodne. Na podstawie dokumentów przedłożonych przez M. D. i dokumentów urzędowych w postaci odpisów z ksiąg wieczystych, wypisów z rejestru gruntów, informacji z banków i instytucji finansowych Sąd ustalił skład majątku spadkowego i rodzaj darowizn podlegających zaliczeniu na schedę spadkową. Wszystkie te dowody powołane wyżej były niesporne i nie kwestionowane przez strony.

Wartość majątku spadkowego i wartość darowizn podlegających zaliczeniu na schedę spadkową, które to wartości pierwotnie były sporne między stronami, Sąd ustalił na podstawie opinii biegłej z zakresu wyceny nieruchomości M. J.. Biegła posiada kompetencje i odpowiednią wiedzę do wyceny nieruchomości na lokalnym rynku. Sąd w pełni uwzględnił opinię biegłej uznając, że została ona sporządzona zgodnie z postanowieniem Sądu: wartość majątku spadkowego została ustalona według stanu na dzień otwarcia spadku i według aktualnej wartości rynkowej a wartość darowizn według stanu na dzień dokonania darowizn i według aktualnej wartości rynkowej nieruchomości. Opinia jest obszerna i wyczerpująca, logiczna i należycie uzasadniona. Biegła w sposób staranny opisała poszczególne nieruchomości i sposób ustalenia ich wartości. Szczegółowo wskazała podstawę ustalenia cen. Strony ostatecznie nie kwestionowały opinii biegłej co oznacza, że również dla stron postępowania opinia biegłej nie budzi wątpliwości co do zgodności z prawem, zasadami logiki, wiedzy powszechnej i jest przekonująca.

W konsekwencji skład spadku i wartość spadku po zmarłej H. W. były niesporne między stronami. Strony zgodnie postanowiły, że dział spadku ograniczają do nieruchomości oraz środków finansowych zdeponowanych na rachunkach bankowych i w funduszach inwestycyjnych. Strony zgodnie zrezygnowały z działu ruchomości pozostawionych przez spadkodawczynię ustalając, że przejmuje je uczestniczka M. D., w której posiadaniu znajdują się ruchomości bez obowiązku spłaty wnioskodawczyni i uczestników postępowania.

Łączna wartość spadku została ustalona na kwotę 911.227,33 zł.

Sąd nie uwzględnił wniosku uczestniczki M. D. o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego od wyroku Sądu Administracyjnego w W. z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie IV SA/WA 2669/19, dotyczącego odzyskania przez spadkobierców A. P. nieruchomości stanowiącej obecnie własność Skarbu Państwa a położonej w gminie O..

W ocenie Sądu wnioski ten zmierzał wyłącznie do przedłużenia postępowania przez uczestniczkę M. D. w związku z koniecznością spłaty wnioskodawczyni i uczestnika postępowania.

Co do zasady dział spadku powinien obejmować przedmioty, które istniały w chwili otwarcia spadku i które istnieją w chwili dokonywania działu spadku. Spadek zgodnie z art. 924 k.c. otwiera się w chwili śmierci spadkodawcy. Ta chwila decyduje o składzie majątku spadkowego.

W toku postępowania strony nie wykazały aby H. W. w dniu otwarcia spadku ani w chwili obecnej przysługiwało prawo do nieruchomości o którą toczył się spór w sprawie IV SA/WA 2669/19. Nawet jeżeli jest ona spadkobiercą męża A. W., który jest z kolei spadkobiercą ojca A. P., to wskazać należy, że jak podała uczestniczka M. D., postępowanie zostało prawomocnie zakończone w dniu 8 grudnia 2020 r. przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddaleniem skargi na decyzję Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w przedmiocie reformy rolnej. Wskazać też należy, że postępowanie administracyjne toczyło się co najmniej od 2016 r. (k. 71 akt) i we wszystkich instancjach z negatywnym wynikiem dla spadkobierców A. P.. Poza tym nawet gdyby wynik odwołania ze skargi kasacyjnej był pozytywny dla spadkobierców A. P. to w celu ustalenia spadku H. W. konieczne byłoby przeprowadzenie postępowania działowego po A. P. a następnie po A. W. by ustalić czy i jaki majątek przysługuje spadkodawczyni. Uczestniczka nie wykazała też, by A. W. był spadkobiercą A. P.. Sam fakt uczestnictwa H. W. w postępowaniu administracyjnym nie przesądza tej kwestii.

Uwzględniając powyższe oraz fakt, że nie ma żadnych przeszkód prawnych by w przyszłości wystąpić z wnioskiem o uzupełniający dział spadku składnika majątkowego który ewentualnie zostanie ujawniony i przypadnie H. W. jako spadkobiercy po mężu, Sąd nie znalazł podstaw do zawieszenia postępowania w sprawie.

Wnioskodawczyni i uczestnik J. K. wnieśli o zaliczenie na poczet schedy spadkowej wartości darowizn dokonanych przez matkę na rzecz uczestniczki M. D..

Wniosek ten Sąd uznał za uzasadniony. Stosownie bowiem do art. 1039 § 1 k.c. Jeżeli w razie dziedziczenia ustawowego dział spadku następuje między zstępnymi ..., spadkobiercy ci są wzajemnie zobowiązani do zaliczenia na schedę spadkową otrzymanych od spadkodawcy darowizn oraz zapisów windykacyjnych, chyba że z oświadczenia spadkodawcy lub z okoliczności wynika, że darowizna lub zapis windykacyjny zostały dokonane ze zwolnieniem od obowiązku zaliczenia.

Spadkodawczyni H. W. za życia dokonała darowizn na rzecz córki M. D.. W dniu 9 stycznia 2015 r. darowała córce prawo własności niezabudowanych działek gruntu nr (...) o wartości 343.300 zł oraz prawo własności działki gruntu nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym o wartości 171.600 zł położonych w K. przy ul. (...) dla których Sąd Rejonowy w K. prowadził księgę wieczystą Kw nr (...). Z umowy darowizny nie wynika by została ona dokonana ze zwolnieniem od obowiązku zaliczenia na schedę spadkową. Okoliczności tej uczestniczka M. D. też nie wykazała a nawet nie podejmowała próby wykazania.

Zgodnie z art. 1042 § 2 k.c. Wartość przedmiotu darowizny oblicza się według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili działu spadku. Uwzględniając nie kwestionowaną opinię biegłej Sąd ustalił, że łączna wartość darowizny otrzymanej przez M. D. według stanu z jej dokonania i aktualnej wartości rynkowej wynosi kwotę 514.900 zł: niezabudowanych działek gruntu nr (...) - 343.300 zł oraz działki gruntu nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym - 171.600 zł.

Wartość tej darowizny Sąd doliczył do schedy spadkowej.

Stosownie do art. 1042 § 1 k.c. Zaliczenie na schedę spadkową przeprowadza się w ten sposób, że wartość darowizn ... podlegających zaliczeniu dolicza się do spadku lub do części spadku, która ulega podziałowi między spadkobierców obowiązanych wzajemnie do zaliczenia, po czym oblicza się schedę spadkową każdego z tych spadkobierców, a następnie każdemu z nich zalicza się na poczet jego schedy wartość darowizny lub zapisu windykacyjnego podlegającej zaliczeniu. W ten sposób wartość schedy spadkowej po H. W. Sąd ustalił na kwotę 1.426.127,33 zł (911.227,33 zł + 514.900 zł). Ponieważ i wnioskodawczyni i uczestnicy nabyli spadek po 1/3 części, udział spadkowy każdego ze spadkobierców powinien wynosić 475.375,78 zł. Wartość darowizny, którą otrzymała M. D. (514.900 zł) przewyższa wartość jej udziału w spadku. W myśl art. 1040 k.c. Jeżeli wartość darowizny ... podlegających zaliczeniu przewyższa wartość schedy spadkowej, spadkobierca nie jest obowiązany do zwrotu nadwyżki. W wypadku takim nie uwzględnia się przy działu spadku ani darowizny..., ani spadkobiercy zobowiązanego do ich zaliczenia.

Uwzględniając powyższe Sąd ustalił, że przedmiotem działu spadku podlegającego podziałowi jest majątek wartości 911.227,33 zł i po pominięciu w podziale uczestniczki M. D., udział należny wnioskodawczyni i uczestnikowi J. K. wynosi po 455.613,66 zł (911,227,33 zł : 2).

Sposób działu spadku był niesporny między stronami. Strony zgodnie wniosły o dokonanie fizycznego podziału majątku spadkowego.

Uczestniczka M. D. wniosła o przyznanie jej udziału w wysokości $\frac{3}{4}$ części w prawie własności zabudowanej działki gruntu nr (...) opisanej w pkt I.1 postanowienia o łącznej wartości 416.400 zł ze spłatą wnioskodawczyni i uczestnika J. K..

Wnioskodawczyni M. W. wniosła o przyznanie jej prawa własności działek gruntu nr (...) opisanych w pkt I.2 postanowienia oraz udziału w wysokości $\frac{1}{2}$ części w prawie własności działki gruntu nr (...) opisanej w pkt I.5

postanowienia o łącznej wartości 161.750 zł a także 1/2 części środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych i w (...) o łącznej wartości 103.327,33 zł.

Uczestnik J. K. wniósł o przyznanie prawa własności działek gruntu nr (...) opisanych w pkt I.3 i I.4 postanowienia oraz udział w wysokości 1/2 części w prawie własności działki gruntu nr (...) opisanej w pkt I.5 postanowienia o łącznej wartości 229.750 zł a także 1/2 części środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych i w (...) o łącznej wartości 103.327,33 zł.

I wnioskodawczyni i uczestnik żądali zasądzenia kwot wyrównujących ich udziały w spadku.

Zgodnie z art. 622 § 2 k.p.c. zgodny wniosek działu spadku jest wiążący dla Sądu jeżeli nie sprzeciwia się prawu, zasadom współżycia społecznego i nie narusza w sposób rażący interesu uprawnionych osób.

Ponieważ zgłoszone zgodne wnioski nie naruszały kryterium dopuszczalności działu spadku, Sąd na podstawie art. 688 k.p.c. w zw. z art. 622 § 2 k.p.c. i w zw. z art. 211 k.c. dokonał działu zgodnie z wnioskami stron.

W ten sposób M. D. otrzymała spadek wartości 416.400 zł ponad należy jej udział w spadku.

Wnioskodawczyni M. W. otrzymała spadek wartości 213.413,66 zł (161.750 zł + 51.663,66 zł).

Uczestnik J. K. otrzymał spadek wartości 281.413,66 zł (229.750 + 51.663,66 zł).

Z uwagi na to, że wnioskodawczyni M. W. i uczestnik J. K. otrzymali w wyniku działu spadku w naturze, spadek o wartości niższej niż należy, Sąd stosownie do art. 688 k.p.c. w zw. z art. 212 § 1 i 3 k.c. zasądził od M. D. na ich rzecz dopłaty pieniężne celem wyrównania udziałów w spadku.

Na rzecz wnioskodawczyni Sąd zasądził kwotę 242.200 zł płatną w terminie jednego roku od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie poczynając od następnego dnia po terminie płatności do dnia zapłaty.

Na rzecz uczestnika J. K. Sąd zasądził kwotę 174.200 zł płatną w terminie dwóch lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie poczynając od następnego dnia po terminie płatności do dnia zapłaty.

Ustalając krótszy termin spłaty wnioskodawczyni, Sąd uwzględnił, że wnioskodawczyni i uczestniczka M. D. doszły do porozumienia, że w ramach spłaty udziału, M. D. przeniesie na rzecz wnioskodawczyni prawo własności działki gruntu nr (...) zabudowanej domem jednorodzinny, który otrzymała od matki w drodze darowizny. Jest więc w stanie w określonym terminie rozliczyć się ostatecznie z wnioskodawczynią.

W przypadku spłaty zasądzonej na rzecz uczestnika J. K. Sąd określił ten termin na dwa lata mając na względzie okoliczności sprawy, sytuację osobistą i majątkową stron oraz ich interesy. M. D. wносиła o określenie terminu 3 lat do spłaty uczestnika powołując się na trudną sytuację finansową. W ocenie Sądu wnioski ten nie zasługiwał na uwzględnienie. Nie negując trudnej sytuacji finansowej uczestniczki wskazać należy, że spadkodawczyni zmarła ponad 2 i pół roku temu. Postępowanie sądowe toczy się niemal tyle samo. M. D. od początku miała świadomość, że będzie musiała spłacić rodzeństwo jeżeli chce zatrzymać najcenniejszy składnik majątku czyli nowy dom mieszkalny. Tym bardziej, że jej udział w spadku został zaspokojony w całości w drodze darowizn otrzymanych za życia matki. I to darowizn, które przewyższają wartość jej udziału w spadku. Otrzymała więc więcej niż rodzeństwo. Dodatkowo wnioskodawczyni i uczestnik odstąpili od żądania działu ruchomości pozostawionych przez matkę. Wyrazili zgodę by przejęła je uczestniczka bez spłaty ich udziałów w tej części. Przez okres ponad dwóch lat nie zrobiła nic by podjąć próbę zgromadzenia środków pieniężnych na stosowne spłaty. Dalsze odkładanie spłaty o kolejne trzy lata i to liczone od daty uprawomocnienia się postanowienia w ocenie Sądu jest nadmierne i nieuzasadnione. Jest też krzywdzące dla uczestnika J. K.. Termin dwóch dodatkowych lat jest w ocenie Sądu wystarczający by uczestniczka zgromadziła środki na spłatę uczestnika wspomagając się kredytem bankowym.

Z drugiej strony ustalając dłuższy termin spłaty na rzecz uczestnika, Sąd miał na uwadze, że uczestnik zamieszkuje i pracuje za granicą. Z pewnością posiada dużo wyższe dochody niż uczestniczka. Otrzymał w naturze środki pieniężne w kwocie 51.663,66 zł oprócz dwóch działek. Jest więc w stanie bez większego uszczerbku finansowego poczekać na należną mu spłatę.

Z uwagi na zgodne cofnięcie wniosku co do działu ruchomości wchodzących w skład spadku, Sąd na podstawie art. 512 § 1 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w tej części.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 520 § 1 k.p.c. uznając, że każdy z uczestników winien ponieść koszty związane ze swoim udziałem w sprawie. Dotyczy to kosztów zastępstwa procesowego i poniesionych wydatków na opinie biegłego.

Z uwagi na to, że wnioskodawczynie uiściła opłatę od wniosku w kwocie 555 zł, Sąd zasądził od każdego z uczestników na rzecz wnioskodawczynie kwoty po 185 zł tytułem zwrotu 1/3 części opłaty od wniosku.

W toku postępowania powstały wydatki w łącznej kwocie 9.129,25 zł:

- związane z opinią biegłej z zakresu wyceny nieruchomości w kwocie 8.967,35 zł (k. 182, 347 akt) oraz
- związane z uzyskaniem z banków informacji w łącznej kwocie 161,90 zł (k. 52, 76, 95, 110, 169, 171, 177, 179, 388, 392, 436, 440 akt).

Wydatki te winni ponieść wszyscy uczestnicy po 1/3 części czyli po 3.043,08 zł ponieważ w równym stopniu byli zainteresowani działem spadku.

Wnioskodawczynie M. W. i uczestnik J. K. uiścili w toku postępowania zaliczki na poczet wydatków w kwotach po 2.000 zł (k. 117 i 163 akt). Uczestniczka M. D. nie uiściła zaliczki.

Pozostałe zatem wydatki, ponad uiszczone zaliczki, w łącznej kwocie 5.129,25 zł poniósł tymczasowo Skarb Państwa.

W związku z tym Sąd na podstawie art. 83 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 520 § 1 k.p.c. nakazał ściąganie od:

- wnioskodawczynie i uczestnika J. K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kwidzynie kwot po 1.043,08 zł tytułem nie pokrytych wydatków,
- uczestniczki M. D. kwoty 3.043,08 zł z tego samego tytułu.

Sędzia Halina Maliszewska